

۲۲۴۵۴۸۰

از ناباروری تا فرزندپذیری

مهارت‌ها و راه کارهای عملی

تألیف

دکتر رضا رزاقی

www.ketab.ir

از ناباروری تا فرزندپذیری

مهارت‌ها و راه کارهای عملی

تألیف: دکتر رضا رزاقی

فروست: ۱۹۴۵

ناشر: کتاب ارجمند

صفحه آرا: محبوبه بازعلی پور

مدیر هنری: احسان ارجمند

سرپرست تولید: محبوبه بازعلی پور

ناظر چاپ: سعید خانکشلو

چاپ و صحافی: پیکان

چاپ اول، بهمن ۱۴۰۰، ۵۵۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۵۷-۲۹۸-۳

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف، ناشر، نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

www.arjmandpub.com

سرشناسه: رزاقی، رضا، ۱۳۴۷-

عنوان و نام پدیدآور: از ناباروری تا فرزندپذیری:

مهارت‌ها و راه کارهای عملی / تألیف رضا رزاقی.

مشخصات نشر: تهران: کتاب ارجمند، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص؛ قطع: رقعی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۵۷-۲۹۸-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: واژه نامه

موضوع: فرزندخواندگی

موضوع: فرزندخواندگی - ایران

موضوع: Adoption -- Iran

رده بندی کنگره: HV۸۷۵

رده بندی دیویی: ۳۶۲/۷۳۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۲۹۳۳۰

مرکز پخش: انتشارات ارجمند

دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین خ کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۳۹۲، تلفن ۸۸۹۸۲۰۴۰

شعبه مشهد: ابتدای احمدآباد، پاساژ امیر، انتشارات مجد دانش، تلفن ۰۵۱-۳۸۴۴۱۰۱۶

شعبه رشت: خ نامجو، روبروی ورزشگاه عضدی، تلفن ۰۱۳-۳۳۳۳۲۸۷۶

شعبه بابل: خ گنج افروز، پاساژ گنج افروز، تلفن ۰۱۱-۳۲۲۲۷۷۶۴

شعبه ساری: بیمارستان امام، روبروی ریاست، تلفن ۰۹۱۱۸۰۲۰۰۹۰

شعبه کرمانشاه: خ مدرس، پشت پاساژ سعید، کتابفروشی دانشمند، تلفن ۰۸۳-۳۷۲۸۲۰۴۴

بها: ۴۷۰۰۰ تومان

با ارسال پیامک به شماره ۰۲۱۸۸۹۸۲۰۴۰ در جریان تازه های نشر ما قرار بگیرید:

ارسال عدد ۱: دریافت تازه های نشر پزشکی به صورت پیامک

ارسال عدد ۲: دریافت تازه های نشر روان شناسی به صورت پیامک

ارسال ایمیل: دریافت خبرنامه الکترونیکی انتشارات ارجمند به صورت ایمیل

پیشگفتار ۷

فصل ۱. پاسخ به ناباروری ۱۱

پذیرش فقدان ۲۲

روبه‌رویی با درد سوگ ۲۷

سازگاری با دنیای بدون کودک زیستی ۳۳

دور شدن از موضوع فقدان و گام نهادن به زندگی جدید ۳۶

آیا فرزندپذیری خود می‌تواند موجب فقدان و واکنش سوگ در والدین فرزندپذیر شود؟ ۳۸

فصل ۲. فرزندپذیری: انتخابی آگاهانه ۴۱

فرزندپذیری و انواع آن ۴۳

وضعیت فرزندپذیری در ایران ۴۵

سن مناسب فرزندپذیری ۴۸

مشاوره فرزندپذیری ۵۱

چرا مراجعه به روان‌شناس یک ماه پس از فرزندپذیری ضروری است؟ ۵۷

بررسی منزل ۵۷

گروه‌های همیار ۶۱

باورهای نادرست درباره فرزندپذیری ۶۲

آشنایی با زبان فرزندپذیری ۶۴

فصل ۳. آمادگی برای فرزندپذیری ۶۷

نیازهای متقاضیان در فرزندپذیری ۷۲

نقش اجتماعی خانواده‌های فرزندپذیر: سرنوشت مشترک ۷۵

تصمیم‌گیری در قالب زوج ۸۴

- ۸۹..... ظرفیت والدگری (فرزندپروری) متقاضیان.....
- ۹۳..... آیا والدگری (فرزندپروری) برای والدین فرزندپذیر متفاوت است؟.....
- ۹۸..... تحمل نگرش‌های اجتماعی.....

فصل ۴. پس از فرزندپذیری..... ۱۰۳

- ۱۰۷..... دوره سازگاری.....
- ۱۰۸..... آسیب‌شناسی روانی تحولی کودکان پس از فرزندپذیری.....
- ۱۱۵..... دلبستگی در فرزندپذیری.....
- ۱۱۹..... اختلال دلبستگی.....
- ۱۲۳..... درک و برداشت از رفتارهای کودک.....
- ۱۲۶..... رهنمودهای اولیه.....
- ۱۳۰..... والدین پس از فرزندپذیری.....
- ۱۳۲..... فرزندپذیری در خانواده‌های دارای فرزند زیستی.....

فصل ۵. بیان واقعیت فرزندپذیری..... ۱۳۵

- ۱۴۰..... درک و ارزیابی کودکان از فرزندپذیری.....
- ۱۴۷..... انتخاب زبان مناسب.....
- ۱۵۲..... عوامل مؤثر بر فرایند گفتن واقعیت.....
- ۱۵۴..... گفتگو درباره فرزندپذیری.....
- ۱۵۹..... جستجوی والدین زیستی.....

منابع..... ۱۶۵

- ۱۶۹..... واژه‌نامه انگلیسی به فارسی.....
- ۱۷۳..... واژه‌نامه فارسی به انگلیسی.....

فرزندپذیری رویدادی پرهیجان و شگفت‌انگیز است که یادآور عشق، مهربانی و فداکاری است. فرزندپذیری روایت سفری پرماجر است که در بیشتر مواقع نقطه آغازین آن یک فقدان است. فقدانی که متقاضیان فرزندپذیری را به سمت والدشدن و تجربه والدگری رهنمون می‌شود. بااینکه اغلب تصور می‌شود که فرزندپذیری می‌تواند پاسخی به فقدان‌ها و آرزوهای متقاضیان و ورود به یک مسیر روان و هموار باشد، اما درواقع ورود به این فرایند چالش‌های خاص خود را نیز به همراه دارد که تکالیف و وظایف متنوعی را به عهده خانواده‌های فرزندپذیر می‌گذارد، به طوری که موفقیت در این تکالیف به شادی و پیشرفت منجر می‌شود، و شکست در آن با غم، عدم تأیید و ایجاد مشکل در انجام تکالیف بعدی همراه خواهد شد.

این مهم است که جوانب مختلف فرزندپذیری، از کارها و مهارت‌های کاربردی در یک مسیر تحولی مورد توجه قرار گیرد و تکالیف رشدی افراد و خانواده‌های فرزندپذیر در مقاطع مختلف این مسیر مشخص شوند. اتخاذ رویکردی واقع‌بینانه به فرزندپذیری توسط متقاضیان و والدین فرزندپذیر می‌تواند از سوءبرداشت‌های احتمالی بکاهد و نه تنها به درک بهتر جنبه‌های زیستی، روانی و اجتماعی این رویداد کمک کند بلکه سعادت و بهروزی آنها را به شیوه‌ای مثبت دگرگون کند.

از آنجایی که فرزندپذیری می‌تواند مداخله‌ای به هنگام برای هدایت کودکان به مسیر رشدی طبیعی باشد، والدین فرزندپذیر نیازمند اطلاعات و کسب مهارت‌های مؤثر در این زمینه و آمادگی بیشتر هستند. از طرف دیگر اغلب مشاوران و کارشناسان فرزندپذیری چه در مراکز مشاوره یا در مؤسسات مراقبتی و بهزیستی علاقه دارند اطلاعاتی برای بهبود عملکرد مشاوره‌ای خود در این زمینه داشته باشند. مقامات قضایی، وکلا و مشاوران حقوقی نیز جدا از دانش حقوقی خود تمایل دارند با انگیزه‌ها و مشکلات متقاضیان و فرایند روانی اجتماعی فرزندپذیری بیشتر آشنا شوند و نهایتاً

مراکز درمان ناباروری و متخصصین ناباروری نیازمند درک بهتر و بیشتر جنبه‌های روان‌شناختی درمان زوج‌های نابارور به ویژه آنهایی هستند که بالاخره گزینه فرزندپذیری را انتخاب می‌کنند یا به این سمت هدایت می‌شوند.

بنابراین در تلاشی دوباره و به‌منظور تسهیل فرایند فرزندپذیری و ایجاد زمینه برای بهبود شرایط خانواده‌های فرزندپذیر و کودکان نیازمند مراقبت، کتاب حاضر تدوین شد که امید است علاوه بر کمک به متقاضیان و خانواده‌های فرزندپذیر، زمینه را برای تغییر دیدگاه‌ها و سیاست‌های مراقبتی و نیز ارتقاء کیفی خدمات در این حوزه فراهم سازد. در همین راستا تلاش شده است تا ساختار کتاب ماهیتی تکلیف‌محور داشته باشد و فرزندپذیری را در یک مسیر تحولی از ناباروری و واکنش سوگ تا آمادگی برای فرزندپذیری و مواجهه با چالش‌های بعدی بررسی کند.

مخاطب اصلی این کتاب متقاضیان فرزندپذیری و والدینی هستند که هم‌اکنون کودکانی را به فرزندپذیری پذیرفته‌اند. به‌علاوه این کتاب برای آن دسته از زوج‌هایی که هنوز درگیر روند درمان ناباروری هستند، یا متخصصین حوزه ناباروری و فرزندپذیری مانند پزشکان، روان‌شناسان، مددکاران اجتماعی و کارشناسان بهزیستی و ... توصیه می‌شود. تلاش بر این بوده جملات و عبارات به‌شماره‌ای ساده و روان نگاشته شوند به‌طوری‌که مخاطب بتواند با آن ارتباط مناسبی برقرار کند. با این حال ممکن است برخی عبارات یا اصطلاحات و واژگان جدید نیازمند توجه و تمرکز بیشتر و نیز پردازش دقیق‌تر مطالب از سوی خوانندگان گرامی باشد.

کتاب دارای پنج فصل است که در فصل اول واکنش به ناباروری و فقدان‌هایی که احتمالاً متقاضیان فرزندپذیری با آن مواجه می‌شوند، مطرح شده است و تکالیف آنها در مواجهه با این رویدادهای احتمالی مشخص شده است. فصل دوم اشاره‌ای به مباحث اساسی در مسیر فرزندپذیری به‌عنوان تصمیمی آگاهانه و همراه با شناخت دارد و در فصل سوم تکالیف مهم آمادگی برای ورود به فرایند فرزندپذیری مطرح شده است. فصل چهارم به رویدادهای مهم احتمالی پس از فرزندپذیری، چالش‌های مراقبت و مواجهه با آنها و نیز شرایط والدین اشاره دارد و در ادامه رویدادهای پس از فرزندپذیری، نکات کلیدی در ارتباط با گفتگو درباره فرزندپذیری، بیان واقعیت و

جستجوی والدین زیستی در فصل پنجم بیان شده است. امیدوارم که این نوشتار شایسته نقد و بازنگری باشد به‌طوری‌که بازخوردهای مناسب خوانندگان گرامی بتواند زمینه‌ساز بهبود و اصلاح این کار شود.

در پایان جای دارد تا با یادی از جناب آقای دکتر حمید سپهر تلاش‌های ارزنده ایشان در حوزه مراقبت از کودکان دور از خانه را پاس داشته باشم. همچنین صمیمانه مراتب تشکر خود را از جناب آقای دکتر ارجمند مدیر محترم انتشارات ارجمند و تیم توانمند ایشان جناب آقای مرتضی نقی‌پور، سرکار خانم محبوبه بازعلی‌پور و سایر همراهان که زمینه را برای انتشار این کتاب فراهم نمودند، اعلام دارم. همچنین همسر و روزای عزیزم که با بردباری فراوان، مشغله‌ها و دغدغه‌های مرا در به انجام رساندن این کتاب تحمل کردند.

رضا رزاقی

(دکترای تخصصی روان‌شناسی، PhD)

پاییز ۱۳۹۹

www.ketab.ir